

tència a la fatiga i, per fi, excitació **endocrina**, és a dir, del conjunt de les glàndules de secreció interna. Aquesta excitació, sospitada ja per l'excels farmacòleg Lluís Lewin, ha estat asseverada després per proves irrefutables. La transcendència d'aquest fet ressalta si tenim en compte que la condició primordial per una salut perfecta estriba en un funcionament harmonios del sistema endocrí. I això ens donarà l'explicació plausible de la tolerància de la xocolata en persones on aparentment la seva ingestió hauria de produir disturbis.

Els metges que em llegeixen i àdhuc els profans instruits en dietètica, saben que la higiene ortodoxa, oficial, condemna el consum de la xocolata a les persones gotoses, reumàtiques, artrítiques, per raó del seu contingut en els cossos púrics a què abans he alludit. Heus aquí una noció copiada d'un llibre a l'altre i propalada per professionals descurats i fariseus de la Facultat. Doncs bé, per què havem d'obstinar-nos en la divulgació de tal falsia? Per la meua part, no callaré que són en nombre respectable les persones afectes de les esmentades tares nutritives, algunes d'edat força avançada, avesades a la ingestió diària de la xocolata i que sols beneficis han retirat de semblant habitud. Paradoxa? Oh, no! L'excitació endocrina portada a terme per la xocolata, salvaguarda normalment tota tendència agressiva.

Si fins ara he obrat com a panegirista irreductible de la xocolata, precisaré també les seves macules.

L'adagi nostrat de què «totes les masses piquen» és aplicable a la xocolata que, menjada en quantitats abusives, pot desencadenar trastorns més o menys seriosos: pesantor gàstrica, anomalies de la visió, tremolor, acceleració del pols..., trastorns que apareixen malgrat la qualitat impecable del producte.

Un altra sèrie de fets són aquells on el consum regular, a voltes mínim, d'una xocolata pura suscita fenòmens d'intolerància en virtut d'una sensibilitat especial del subjecte envers la xocolata. Lesions microscòpiques de la mucosa gastrointestinal, acció deficitària dels ferments digestius o insuficiència hepàtica són els responsables acostumats dels accidents d'**anafilaxi alimentària**, que, en el cas concret de la xocolata, adopten les màscares més insolites. Quants mals de cap, singularment del tipus de migranya, quantes ciàtiques inveterades no reconeixen altra gènese que una sensibilització enfront de la xocolata! Sapiguem atinar-hi i guarirem d'una faisó gairebé màgica els pobres malalts, posant en pràctica l'elegant i eficaçissim mètode d'antianafilaxi específica propugnat per Pagniez i Pasteur Valery-Radot, consistent en l'administració de la xocolata a dosis ínfimes una hora abans del consum de la pròpia substància. Un altre mitjà indirecte, digne d'assajar-se, ve representat per l'**oli de vaselina**, denominat incorrectament «vaselina o parafina líquida».

Si una xocolata de composició irreprotxable, menjada en excés és nociva, què no direm de les xocolates falsificades, susceptibles d'irrogar les pitjors conseqüències? Limitem-nos a citar els agents consuetudinàries de sofisticació: closca de cacau, tortó d'ametilla o cacauet, farines diverses (de patata, d'arròs, de mongeta, etc.), gelatina, grasses animals (de moltó, de vedella), olis vegetals, bàlsams del Perú i de Tolú, i finalment sals minerals (creta, ocre, talc, guix). Una discreta addició de fècula no pot blasmar-se, puix que la xocolata esdevé més espessa al coure. Demés els àrabs,

L'Administració de la revista HIGIA s'ha informat que un dels seus agents de propaganda, jugant desaprensivament amb l'equívoc, utilitza el nom del digníssim redactor de la mateixa, Dr. Fèlix Martí Ibàñez, presentant-se com mandatari seu, per tal de valer-se de l'aurèola i merescuda popularitat que envolta l'il·lustre director general de Sanitat. L'editor d'HIGIA fa constar que desautoritza formalment tal procedir, i prega a tots els que hagin estat víctimes de tan poc digne mitjà de propaganda ho comuniquin a aquesta Administració (Avinguda 14 d'Abril, 379, Tel. 72631), per tal de deixar sense efecte llur subscripció, ensems que procedir judicialment contra el desaprensiu.